

Agrarische Natuurvereniging Oost-Groningen

Jaargang 13 | Editie 3 | september 2021

Wordt het ANLb-kind met het badwater weggegooid in het nieuwe GLB?

Deze zomer konden de regenhaspels in de schuur blijven staan. Maar dat betekent niet dat we een rustige (na)zomer hadden. De ziektedruk was hoog en ook het oogsten van het graan ging door de regen met horten en stoten. Vervelend, maar wel iets waar we als boeren mee weten om te gaan. Dat laatste geldt niet voor alle plannen die de afgelopen periode over ons heen zijn gekomen. Plannen voor stikstofreductie, klimaat, 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn en het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB).

Nederlandse vertaling van Europese plannen

Veel van de plannen komen uit Europa en worden door ambtenaren in Den Haag vertaald naar de Nederlandse situatie. Vervolgens moet Europa weer goedkeuring geven. Dat geldt ook voor het nieuwe GLB. De Europese afspraken worden vertaald in het Nationaal Strategisch Plan (NSP). Om dit plan op te stellen zijn verschillende pilots uitgevoerd. ANOG had meegedraaid in de pilot Akkerbelt. We hadden zoveel mogelijk praktische aanbevelingen gegeven hoe het nieuwe GLB eruit moet zien. De teleurstelling was groot toen de eerste concepten van het NSP werden gepresenteerd. Er bleek weinig te zijn gedaan met de resultaten uit de pilots.

Wankele pijlers maken een gevaarlijke brug

Het uitgangspunt van het nieuwe GLB is toekomstbestendig boeren meer belonen. Dat is opgebouwd uit twee pijlers. De eerste pijler bestaat uit de basispremie en de eco-regelingen. Om voor de basispremie in aanmerking te komen, moeten boeren voldoen aan de goede landbouw- en milieuconditie (GLMC). Dit worden ook wel conditionaliteiten genoemd. Daarnaast kunnen boeren ervoor kiezen om aan de eco-regelingen te voldoen.

De eerste contouren van de conditionaliteiten en de eco-regelingen worden duidelijk. Het is nog maar de vraag of boeren voldoende worden beloond om toekomstbestendig te boeren. Hierover zijn de meningen verdeeld.

De tweede pijler is de gebiedsgerichte aanpak, waar het agrarisch natuur- en het landschapsbeheer (ANLb) onder valt. Zoals het er nu uitziet, verandert in de vorm niet veel. De collectieven sluiten met de deelnemers een contract in de verschillende categorieën. De categorieën worden uitgebreid met de categorie klimaat. Hoe dit met de pakketten wordt ingevuld, is nog onduidelijk. Ook is het nog onduidelijk hoe boeren dit in het bouwplan moeten opnemen, en hoe zij dienen te kiezen tussen ANLb en de eco-regelingen. Het wordt nog flink puzzelen. Je kunt je afvragen of deze twee pijlers daadwerkelijk de brug slaan naar het meer belonen van toekomstbestendig boeren.

Succesvol ANLb

ANOG heeft goede stappen gezet in het agrarisch natuurbeheer. We mogen trots zijn op wat we met elkaar hebben bereikt. De toekomst is onzeker. Kunnen en willen onze leden voldoen aan de conditionaliteiten? Kiezen de leden voor eco-regelingen en/of ANLb?

Als je als boer niet kiest om aan de conditionaliteiten te voldoen, kom je ook niet in aanmerking voor ANLb. Dan kunnen de pakketten in ANLb nog zo goed aansluiten op de doelen die we willen bereiken, zoals meer akker- en weidevogels, betere waterkwaliteit en biodiversiteit. Het zal niet worden benut, waardoor het kind met het badwater wordt weggegooid. ANOG zet zich volop in om dat niet te laten gebeuren door met de provincie Groningen en Boeren natuur Nederland in gesprek te gaan. Daarnaast staan we de komende tijd de leden bij met raad en daad om een keuze te maken voor 2023.

Groninger Actieplan Akkervogels

Misschien heb je het al in de krant voorbij zien komen: ANOG werkt samen met 15 andere partijen aan een actieplan voor akkervogels. Door afstemming en samenwerking willen we de resultaten van het akkervogelbeheer in Groningen verbeteren. Dit doen we op basis van een gezamenlijk vastgesteld manifest, waarin vijf thema's zijn opgenomen:

- stimuleren van natuurinclusieve landbouw
- versterken van akkervogellandschappen
- vernieuwen van het provinciale (leef)gebiedenbeleid
- monitoring en kennisontwikkeling
- communicatie, educatie en draagvlak

Gebiedsbijeenkomsten

Dit najaar vinden gebiedsbijeenkomsten plaats in het Oldambt, de Veenkoloniën, Westerwolde en de Noordelijke Kleischil (gebied bij Collectief Midden Groningen). Deze werkgroepen worden vertegenwoordigd door onder andere akkerbouwers, kennisinstellingen, gebiedspartijen en waterschappen. Voor elk gebied wordt een plan opgesteld met concrete doelstellingen voor dat gebied. Hierbij kun je denken aan het vergroten van het aandeel ANLb, het ecologisch beheren van sloten of aanplant van struweel. Ook organiseren we kennisdagen met deskundigen en gebiedskenners voor input in het actieplan.

De ambities per deelgebied worden samen met de algemene aanbevelingen in het Groninger Actieplan Akkervogels opgenomen. Het actieplan zal een overzicht geven van maatregelen, die op de korte en lange termijn moeten worden genomen voor het versterken van de akkervogelpopulaties in onze provincie.

Evaluatie kerngebiedenbeleid provincie

Een belangrijke basis voor de gebiedsplannen en het uiteindelijk actieplan is de evaluatie van het provinciale beleid voor akkervogels. Deze evaluatie voert Kenniscentrum Akkervogels/Werkgroep Grauwe Kieken-dief op dit moment uit. Op basis van het combineren van de beleidsmonitoring en de beheermonitoring kijken de collectieven naar de effecten van agrarisch natuurbeheer. Deze resultaten bieden handvaten voor het verder optimaliseren van het ANLb.

De samenwerkende partijen:

Het manifest wordt mede mogelijk gemaakt door:

Veldbezoek: Bestuur en medewerkers broez'n door Westerwolde.
Monique geeft uitleg bij een wintervoedselveld in cluster Bourtange.

Nieuwe GLB pilot 'Doelgericht ANLb'

Ter voorbereiding op het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) heeft het ministerie van LNV een pilotregeling opengesteld. Een vervolg op de vorige regeling (waar ANOG deelnam aan de pilot 'Akkerbelt'). Voor deze pilot heeft ANOG samen met collectieven It Lege Midden (Frl.), Natuurrijk Limburg en onze koepelorganisatie BoerenNatuur een voorstel ingediend, en ook gehonoreerd gekregen. Het doel van de pilot is om voor alle leefgebieden (open akker, open grasland, droge- en natte dooradering) het agrarisch natuur- en landschapsbeheer te verbeteren. We werken ook samen met RVO, NVWA en kennisinstellingen, zoals WUR en Sovon.

De pilotregeling in het kort:

- Sturen op een doelgerichte aanpak op bedrijfsniveau, waarbij we zorgen voor samenhang tussen het bouwplan, de eco-maatregelen en het ANLb. Hiervoor willen we onder andere habitat scorekaarten ontwikkelen.
- Verminderen van administratieve lasten bij de overheid en de collectieven. We zoeken uit welke gegevensstromen we dienen te koppelen om controles efficiënter uit te voeren (minder fysieke controles).
- Werken met adaptief beheer en verantwoording op gebiedsniveau, bijvoorbeeld werken met last minute beheer op basis van actuele waarnemingen om gedurende het seizoen bij te sturen waar nodig is.
- Effectiever benutten van verschillende databronnen, zoals monitoringsgegevens, om meer inzicht te bieden in de effectiviteit van het beheer.

Werkwijze

De pilot kan worden gezien als een 'systeem pilot' om uit te zoeken hoe er meer op resultaten kan worden gestuurd door de aanpak van het ANLb te verbeteren op het gebied van planning, uitvoering, monitoring en evaluatie.

Dit najaar maken we een start met onder andere gebiedsplannen (op niveau van leefgebied) en het ontwikkelen van de werkwijze met betrekking tot controles met RVO. In 2023 gaan we bij een aantal bedrijven aan de slag met veldmaatregelen om de werkwijze in de praktijk te testen.

ANOG is penvoerder van het project en vertegenwoordigd het leefgebied open akker. We zoeken dan ook de samenwerking op met de negen akkerbouwcollectieven van de pilot Akkerbelt voor het ontwikkelen van scorekaarten en methoden.

De GLB-pilot ANLb wordt mogelijk gemaakt door:
Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

Even voorstellen

Mijn naam is Jela Meereboer. Vanaf 1 september ben ik werkzaam bij ANOG voor 32 uur per week. Ik maak deel uit van de werkgroep ANLb. Daarnaast werk ik mee aan nieuwe projecten. Dit is voor mij een nieuwe uitdaging met leuke collega's waar ik erg veel zin in heb. Inmiddels heb ik de eerste leden van ANOG ontmoet. Ik hoop snel met iedereen kennis te maken.

Ik ben 29 jaar en woon samen met mijn vriend in Bronnegerveen (Drenthe). Geboren als burger, opgegroeid op een akkerbouw- en loonbedrijf en tegenwoordig samenwonend op een akkerbouwbedrijf. Vanaf januari hopen wij in onze nieuwe woning in Drouwen te mogen wonen.

Mijn grote passie zijn onze paarden en daarnaast lees ik graag. Ik heb de studie Bedrijfskunde en Agribusiness gevolgd aan Hoge Landbouwschool in Dronten. Daarna heb ik een paar jaar bij de Verenigde Hagel en Logimest B.V. gewerkt.

Colofon

Dit is een uitgave van ANOG
Lageweg 14c
9698 BN Wedde
t. 0597-726966
e. info@anog.nl
i. www.anog.nl

Akkerranden op pachtgrond van Prolander

De provincie Groningen verpacht vanaf 2021 ruim 700 hectare bouwland en grasland duurzaam. Deze aanpassing op de pachtgronden komt voort uit een aangenomen motie bij de provinciale staten. In deze motie staat vermeld dat er geen bestrijdingsmiddelen meer mogen worden gebruikt. Daarnaast dient minimaal zes procent van het pachtoppervlakte in te worden gezaaid met een bloemen- en kruidenmengsel.

Pilot

2020 stond in het teken als pilotjaar. In Oost-Groningen was 35 hectare pachtgrond duurzaam beheerd. Het werd al snel duidelijk dat een samenwerking met de collectieven, Collectief midden Groningen, Collectief Groningen West en ANOG, onmisbaar zou zijn. De akkerranden op pachtgronden sluiten nauw aan bij het ANLb-beheer. Denk hierbij aan onder andere het regelen van het juiste zaai-zaad, beheeradvies, schouw, en (gebieds)kennis. Met deze werkzaamheden en ervaring hopen de drie Groninger collectieven de beheerders/pachters te ondersteunen om aan de aangepaste pachtvoorwaarde te kunnen voldoen.

Afstemming

De drie collectieven hebben regelmatig afstemming met de beheerders en Prolander. ANOG ziet het als een uitdaging om de praktijk en de regelgeving werkbaar te maken voor de pachters. Daarnaast kijken we ernaar uit om deze ondernemers te helpen bij het beheren van de akkerranden.

Congres Kansen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid 12, 13, en 14 oktober Ecomunitypark, Oosterwolde

De drie noordelijke provincies en het kernteam van de Soil Food Week organiseren een congres met als thema 'Kansen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de bodem als basis'. Informatie en aanmelding: www.toekomstbestendigboerennoordnederland.nl

